

Saksframlegg

Saksnr:	Utval:	Dato
	Formannskapet	

Sakshandsamar:	Sektor samfunnsutvikling og kommunalteknikk	Hogne Haugsdal
	Arkivnr.: 15/3983	Klassering:

Kommunal planstrategi (2016 – 2019) og planprogram for kommuneplanen sin samfunnsdel – høyring og offentlig ettersyn

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

I medhald av Plan- og bygningslova §11-12 og §11-13 blir kommunal planstrategi (2016 – 2019) og planprogram for kommuneplanen sin samfunnsdel lagt ut på høyring og offentlig ettersyn. Høyringsperiode er 8 veker frå 18. mai 2016.

Saksutgreiing:

Bakgrunn

I formannskapsmøte 03.12.15 (sak 83/15) blei det vedtatt eit prosjektmandat, kor arbeidet med kommunal planstrategi i komande valperiode blir slått saman med oppstart av arbeidet med kommuneplanen, slik pbl § 10-1, 4. ledd opnar for. I prosjektmandatet blei det lagt opp til at arbeidet med planstrategien blir slått saman med arbeidet med planprogram for kommuneplanen sin samfunnsdel. Den kommunale planstrategien må då følgje prosessreglane for eit planprogram (jf. § 11-12 og 11-13). Planstrategiarbeidet vil då vere ein del av sjølvrevisjonen av kommuneplanen. Revisjonsbehovet for kommuneplanen må då vere avklart. Behovet for å revidere samfunnsdelen blei tatt i sak 83/15.

Kommunal planstrategi:

I samsvar med plan- og bygningslova §10-1 skal kommunestyret minst ein gong kvar valperiode, og seinast innan eitt år etter konstituering, utarbeide og vedta ein kommunal planstrategi. Den kommunale planstrategien er eit verktøy for å prioritere kva planar ein kommune skal utarbeide og rullere i komande kommunestyreperiode. Planstrategien er ein grunnleggjande del av det overordna kommunale plansystemet, og gjennom arbeidet med planstrategien blir eksisterande og nye planar vurdert opp mot dei behov og utfordringar som kommunen har. Gjeldande planstrategi i Lindås kommune (2012 – 2015) blei vedtatt 22.11.12. I tillegg blei det gjort ein revisjon av planprioriteringar og framdriftsplanar i kommunestyret 27.11.14.

Kommuneplan og planprogram

Plan- og bygningslova kapittel 11 beskriv grunnlaget for kommunen sin overordna kommuneplan. Kommunen skal ha ein samla kommuneplan som omfattar samfunnsdel med handlingsplan og arealdel. Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgåver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgåver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og leggje retningslinjer og pålegg frå statlige og regionale myndigheter til

grunn. Kommuneplanen sin samfunnsdel skal ha ein handlingsdel som beskriv korleis planen skal følgjast opp dei fire påfølgjande år eller meir, og den skal reviderast årleg. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen. Pbl § 11-13 set krav om at det skal utarbeidast eit planprogram for kommuneplanen, og forslag til sendast på høyring og offentleg ettersyn. Planprogrammet skal beskrive særskilte tema som ein skal vurdere vidare i sjølve planprosessen.

3. Prosess:

Prosessen med å utarbeide kommunal planstrategi og planprogram for samfunnsdelen blei vedtatt gjennom eit prosjektmandat i formannskapsmøte 03.12.15 (Sak 83/15). Som ein del av analysearbeidet er det utarbeidd eit utfordringsnotat som beskriv sentrale utfordringar for Lindås som samfunn og organisasjon. Innspel til utfordringsnotatet har i stor grad kome via ei tverrfagleg intern arbeidsgruppe. I tillegg har kommuneoverlegen utarbeidd eit grunnlagsdokument om helsetilstand og påverknadsfaktorar, jf. lov og folkehelsearbeid §5.

Formannskapet har vore politisk styringsgruppe og har hatt tre samlingar:

- 4. februar: Gjennomgang og analyse av gjeldande planstrategi og samfunnsdel
- 17. mars: Gjennomgang av utfordringsnotat
- 14. april: Konkretisere behov i planstrategi og tema i planprogrammet for samfunnsdelen

Det operative arbeidet er leia av ei administrativ prosjektgruppe. I samband med folkemøta for kommunestruktur i februar, blei det også lagt opp til at deltakarar på folkemøta kunne kome med innspel til planstrategi og kommuneplanen. I tillegg har dei andre politiske utvala vore referansegrupper i arbeidet. Planen er at planstrategi og planprogram for samfunnsdelen skal vedtakast i kommunestyret 15.09.16. Forslag til planstrategi og tema for planprogram er samla i eitt dokument, slik at det er lettare å sjå samanheng mellom utfordringar og prioriteringar. I tillegg har ein gjort ei mellombels vurdering av særskilte tema som bør reviderast i kommuneplanen sin arealdel. Planprogrammet for arealdelen skal etter planen til politisk handsaming i 2017.

4. Utviklingstrekk og hovudutfordringar

I arbeidet med planstrategi og planprogram for samfunnsdelen skal ein ta utgangspunkt sentrale utviklingstrekk i samfunnet, hovudutfordringar og lokale politiske mål og strategiar. I tillegg må ein også ta høgde for nasjonale og regionale føringar, som legg rammer for den kommunale verksemda. Det er utarbeidd to grunnlagsdokument, eit utfordringsnotat og eit oversiktsdokument av helsetilstand og påverknadsfaktorar, som beskriv dei sentrale utfordringane for Lindås som samfunn og organisasjon. Dette er faktabaserte dokument som beskriv ulike områder ved Lindås-samfunnet, og som skal vere eit grunnlag for dei vidare prioriteringane i planprogram og samfunnsdel. Sentrale tema i grunnlagsdokumenta er:

- Befolkningsutvikling, innvandring og integrering
- Helsefremjande arbeid
- Utdanning, arbeid og oppvekstvilkår
- Næringsutvikling
- Lindås i regionen
- Stadutvikling og utbygging
- Areal, infrastruktur, klima og beredskap
- Kultur, idrett og friluftsliv

Her er nokre av dei særtrekk og utfordringar som er kome fram i prosessen:

- Noko høgare folketal enn snitt for fylke og land
- Låg del av befolkning som er innvandrarar
- Lågt tal av flyktningar som er i arbeid

- Låg del av befolkning med høgare utdanning (23%)
- Låg del av innbyggjarane er fysisk aktive (Registrerte medlemmar i idrettslag)
- Høg del hjarte og karsjukdomar
- Høg del i alderen 15 – 29 år med psykiske symptom og lidingar
- Høg del oljerelaterte arbeidsplassar
- Høg del unge på sosialstønad
- Høg del med NAV-brukarar
- Vidareutvikle Knarvik i konkurranse med Åsane og Bergen
- Utvikle aksen Frekhaug, Flatøy, Knarvik og Alversund i ein heilskap
- Påverka av nedgang i olje- og gassnæringa
- Lite ferdig tilrettelagt næringsareal
- Betre samordning av areal- og transportplanlegging
- Fortetting og skape attraktive bumiljø
- Trafikksikring rundt skulane
- Effektiv kommunikasjon mot Bergen
- Låg bemanning i barnehagar
- Låg del pedagogar i barnehagar
- Låg del med relevant utdanning i SFO
- Privatbilkommune – lite utbygd for gang og sykkel
- Klimatilpassing – auka nedbør
- Press på arealressursane
- Digitalisering i tenestene

Vurdering:

I arbeidet med kommunal planstrategi skal kommunen vurdere kva for planar det er behov for å arbeide med i komande valperiode, også kommuneplanen. Allereie i prosjektmandatet som blei vedtatt 03.12.15 vurderte rådmannen at det var behov for å revidere kommuneplanen sin samfunnsdel, og at ein kan slå saman prosessen med planstrategi og planprogram for kommuneplanen sin samfunnsdel. I hovudtrekk inneheld gjeldande samfunnsdel mange gode intensjonar, men det kan vere vanskeleg å vurdere om målet er nådd og om ein i det heile går i riktig retning. I tillegg blir det fleire stader vist til underordna planar på kva mål og strategiar som gjeld for eit område. Dette skal i utgangspunktet vere omvendt, underordna planar skal vise til samfunnsdelen som ein overordna plan. Det er viktig å skilje mellom mål og strategiar, og måla bør vere utforma slik at det er mulig å måle om dei er nådd eller ikkje. Strategiar er konkrete vegval og retningsval for å nå måla. På fleire områder er det også tatt klare strategiske val, til dømes innan førebygging, utan at samfunnsdelen viser korleis ein skal komme frå dagens situasjon til ønska situasjon innanfor tilgjengelege rammer. Gjeldande samfunnsdel har heller ikkje ein konkret handlingsdel, men det er beskrive ulike tiltak under dei ulike overskriftene. Det er heller ikkje gjennomført årlege revideringar av tiltaka. På områder kor ein prioriterer å lage kommunedelplanar eller fagplanar er det ikkje nødvendig å ha tiltak i handlingsdelen i samfunnsdelen.

Det er behov for lage ein samfunnsdel som har tydeligare prioriteringar og ei meir strukturert oppbygging knytt til mål, strategiar og tiltak. I tillegg er det behov for å utarbeide ein handlingsdel slik plan- og bygningslova krev. Ny samfunnsdel vil også vere eit viktig grunnlagsdokument inn i ein evt. ny kommune, som skal vere operativ frå 01.01.2020.

Kommunal planstrategi (2016 – 2019) – grunnlag for prioritering av planarbeid

I arbeidet med ny planstrategi for Lindås kommune (2016 – 2019) er det nokre overordna føringar som legg premiss for kva planar som bør prioriterast. I arbeidet med planstrategien er det tre hovudområder som har skilt seg ut:

- 1) Førebu kommunesamanslåing
- 2) Førebu regional vekst og fortetting rundt regionsenter
- 3) Legge til rette for best mogleg utvikling av næringslivet

I tillegg er det viktig å ta med prosessane rundt kommunesamanslåing og vurdere politisk og administrativ kapasitet når ein skal gjennomføre prioritert planarbeid fram mot 2019. Utkast til kommunal planstrategi 2016 – 2019:

Plan	2016	2017	2018	2019	Kommentar
Kommuneplan					
Samfunnsdelen					Revisjon
Arealdelen					Enkelte tema
Kommunedelplan - areal					
Alversund – Knarvik med Alverstraumen					Revisjon
Lindåsneset Mongstad (Inkl massehandtering)					Enkelte tema + massehandtering
Områdeplanar					
Områdeplan Ostereidet					Starta i 2015
Områdeplan Lindås					Ny plan
Områdeplan Alversund					I prosess (inkl. skuletomt)
Områdeplan Lonena					Starta i 2015
Kommunedelplan fag					
Oppvekst					Starta i 2015
Helse og omsorg					Revisjon
Idrett, friluftsliv og nærmiljø					Starta i 2015
Trafikksikring					Rullere tiltaksdel
Kultur					Rullere tiltaksdel
Kulturminner					Rullere tiltaksdel
Klima og miljø					Rullere tiltaksdel
Samfunnstryggleik og beredskap					Ny plan
Sektor- og hovudplanar					
Landbruk					Revisjon
Strategisk næringsplan					Rullere tiltaksdelen
Hovudplan vatn					Revisjon
Bustadsosial handlingsplan					Revisjon
Bustadbyggeprogram					Revisjon
Overordna ROS-analyse					Oppdatering av noen tema

Planprogram for kommuneplanen sin samfunnsdel – særskilte tema til drøfting

Kommunen skal gjennom arbeidet med kommuneplanen sin samfunnsdel prioritere områder som sikrar ei samfunnsutvikling som fremjar folkehelse og minskar sosiale skilnader. Kommunen skal også arbeide for eit samfunn kor alle grupper med sine behov er inkludert, i tillegg til å bidra til livskvalitet for innbyggjarane. Planprogrammet for samfunnsdelen skal beskrive kva for tema ein skal ta opp i

sjølve planprosessen. Dette er områder der kommunen ønskjer å ha ein tydelegare politikk. Val av særskilte tema er basert på sentrale utfordringar, nasjonale og regionale føringar og lokale politiske mål og strategiar.

Basert på evalueringa av gjeldande samfunnsdel vil det vere særleg viktig å konkretisere tydeligare mål og strategiar på dei områda kor ein ønskjer ein tydeligare politikk. Tiltak som blir lagt inn i handlingsdelen må vere mulig å gjennomføre så lenge Lindås er eigen kommune. Gjennom prosessen med utfordringsnotat og dialog med politisk nivå blir det lagt opp til å vurdere desse overordna tema særskilt i planprosessen. Nærare beskriving ligg i hovuddokumentet.

- Folketal, demografi og bustadutvikling
- Eit meir inkluderande samfunn
- Helsefremjande arbeid
- Klima, miljø og energi
- Samfunns- og næringsutvikling
- Kommunen som organisasjon – tenester og sektorar.

4. Mellombels vurdering av revisjonsbehov i kommuneplanen sin arealdelen

I arbeidet med planstrategien skal ein vurdere behovet for å revidere eller rullere heile kommuneplanen, både samfunnsdelen og arealdelen. Gjeldande arealdel blei vedtatt 22.09.11. Revisjon av arealdelen skal vere basert på overordna føringar i samfunnsdelen. I prosessen med planstrategi er det vurdert at det ikkje er behov for ein full revisjon av arealdelen, men at det er særskilte tema som kan bli vurdert på nytt. Dei tema som vert prioritert vert valt ut frå følgjande prioritering:

- Område der ein har hatt særlege utfordringar i gjeldande arealdel (td LNF)
- Område der ein vil leggja til rette for prioriteringar ein har gjort i samfunnsdelen (td næring)
- Område der ytre føresetnader har endra seg (td teknologisk utvikling på anlegg til akvakultur)

Følgjande tema i arealdelen er valt ut og kan vere grunnlag for prioriteringar i planprogram for arealdelen når den skal til politisk handsaming:

1. Bruk og vern av sjø og vassdrag, herunder strandsone
 - a. Akvakultur
 - b. Friluftsområder
2. LNF-områda
 - a. Redusere tal «unødvendige» dispensasjonar
 - b. Spreidd føremål til bustad, næring og fritid
3. Næringsareal
 - a. Nok areal og rett lokalisering
 - b. Identifisere evt. rekkjefølgjekrav som hindrar gjennomføring
4. Offentleg areal
5. Bustad
 - a. Vurdere område som har lagt inn i fleire planperiodar utan å verta bygd ut. Erstatte desse av nye område i same krins. Desse kan erstattast av nye område i same krins.

For alle arealføremål skal det verta gjort ei overordna vurdering av i kva grad visse arealføremål er over- eller underrepresentert. Vurderinga skal utførast krins for krins. Det vert ikkje lagt til rette for revisjon av areal til fritidsføremål. Berre unntaksvis (jf analyse over) vert det opna for revisjon av areal til bustadføremål. I følgje forslaget til planstrategi vil ein starte arbeidet med kommuneplanen sin arealdel i løpet av 2017.

5. Framdriftsplan, medverknad og organisering

Arbeidet med sjølve planprosessen for kommuneplanen sin samfunnsdel vil starte i august 2016, og det lagt opp til at samfunnsdelen skal til vedtak i kommunestyret i juni 2017. Organiseringa blir lagt opp på same måte som planstrategi og planprogram til samfunnsdel, med formannskapet som politisk styringsgruppe og ei administrativ prosjektgruppe som leiar det operative arbeidet. I tillegg blir det oppretta interne arbeidsgrupper innafor ulike tema, desse gruppene skal greie ut ulike oppgåver og tema på vegne av prosjektet.

Det blir også lagt opp til brei medverknad gjennom planprosessen til alle relevante målgrupper og aktørar, og det blir spesielt lagt opp til å bruke ny teknologi, sosiale media og digitalisering for å engasjere flest mulig grupper. Politiske råd og utval i kommunen vil fungere som referansegrupper i arbeidet.

Ikkje vedlagte saksdokument:

Doknr	Type	Dato	Tittel på saksdokumentet
Doknr	Type	Dato	Tittel på journalpost